

of the art of the historical research of Volhynia during the previous - XVII-XIX centuries, the life and activities of the peasantry as the main social stratum of the province, was less explored from the historiographical view and requires a new contemporary take and generalization in the light of the present tasks of historical science.

Conclusion. In the study of peasant-related issues, two main periods should be distinguished: the Soviet period and the period of Ukrainian independent historiography.

The first period is characterized by the existence of established Soviet dogmas, clichés, and clearly defined ideological approaches and increased censorship. Although scientific research of this period does not give a real assessment of all socio-political, economic, military and cultural events that took place in Volhynia region, they are partly based on archival sources and are a self-sufficient source for characterizing the identified problem. It should be noted that a number of monographic works of Ukrainians historians of the Soviet era were in the fairway of Russian Soviet historical science: I. Zabolotny, I. Kichiya, R. Oksenyuk, L. Deshchinsky, M. Leschenko, etc. Works that are rather supplementary, as they relate more to military events, however, analyze the situation of different categories of people, including the peasantry: P. Holub, A. Tkachuk, V. Holovan, etc.

The diverse material on the proposed issue is contained in works of generic character: “The history of cities and villages of the Ukrainian SSR”, “The history of Volhynia. From ancient times to the present day”, etc.

The second period highlights the course of revolutionary events and the participation of peasants in them from a more objective and impartial standpoint. It is characterized by a significant expansion of the source base; the update of conceptual apparatus; biographical studies, which make it possible to find out the ideological foundations, political orientations and preferences of individuals; consideration of the social base of the revolution; the problems of national governments and the political history of the revolutionary period; attempts to modernize methodological tools; the desire of some researchers to abandon the descriptive genre and ideological dependence on the “national idea”. Currently, ideological obstacles have been abolished, special funds of archives and libraries have been opened, which made the achievements of the historiography of the liberation struggles fairly substantial. They are systemic in nature and are thematically versatile. Among the researchers of the outlined issues are V. Soldatenko, O. Vlasyuk and V. Tsyatka, O. Demyanyuk, O. Komarnitsky, M. Kovalchuk, V. Tymoshenko, O. Bundak, N. Rudnytska, R. Mlinovetsky, Y. Polishchuk, etc.

The material systematized in the article may become the basis for introducing new approaches to the development of research on this issue in modern historiography.

Keywords: historiography, peasantry, Ukrainian revolution, liberation struggle, Volhynia.

УДК 930(73):323.27

DOI: 10.31651/2413-8142-2019-21-79-82

М. В. Глібіщук

*кандидат історичних наук, асистент кафедри історії
Нового та Новітнього часу Чернівецького
національного університету імені Юрія Федьковича*

КОНЦЕПЦІЯ РЕВОЛЮЦІЙ Т. СКОКПОЛ

У статті проаналізовано концепцію революцій відомої американської дослідниці Теди Скокпол. Автором стисло охарактеризовано ключові положення теоретичного концепту Т. Скокпол. Було вказано на критичні судження щодо наукового підходу Т. Скокпол.

Ключові слова: *Теді Скокпол, революція, концепція, структуралістський підхід.*

Постановка проблеми. Проблематика феномену революцій у світовій історії до сьогодні залишається цікавою не лише для західних, але й українських дослідників. Адже кожна нова генерація науковців намагається переосмислити роль цього явища та піддати критиці минулі теоретичні концепти. До того ж деякі сучасні вчені не слідують традиції, яка склалася у минулі десятиліття, пов'язувати сучасне трактування революції тільки з Новим часом. Так, знані антикознавці вважають, що революційні перетворення мали місце ще в античну добу. Сучасна дослідниця Н. Чеканова, яка є знаним фахівцем з історії Стародавнього Риму, стверджує, що зміна римського політичного ладу від республіки до імперії була ніщо іншим як революцією [1]. В одній зі своїх праць авторка обґрунтувала тезу, що повалення республіки та встановлення імперії в I ст. до н. е. супроводжувалося низкою як реформістських, так і революційних перетворень у римському соціумі. Такі судження Н. Чеканової спричинили жваві дискусії між антикознавцями щодо слушності використання терміну революція для домодерних суспільств.

Однак у минулі століття теж мали місце суперечки між істориками стосовно різних наукових підходів у вивченні вказаного вище явища. Зазвичай такі дебати ставали каталізатором появи наукових досліджень, які продукували виникнення нових наукових парадигм. Яскравим прикладом цього стала книга відомого зарубіжного вченого Теди Скокпол «Держава і соціальна революція: Порівняльний аналіз Франції, Росії і Китаю», в якій вона виклала свою концепцію революцій [2]. Ця та інші її праці поєднали у собі здобутки багатьох поколінь істориків, соціологів, які працювали над цією проблематикою. У них можна помітити безпосередній чи опосередкований вплив плеяди відомих західних науковців – від А. де Токвіля, К. Маркса до Ч. Тіллі, Б. Мура. Це дозволило їй суттєво розширити методологічні горизонти і комплексно підійти до аналізу предмету дослідження. Не буде перебільшенням стверджувати, що під впливом її праць сформувалася нова наукова школа у західній історіографії щодо дослідження феномену революцій, яка й дотепер має багато прихильників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж різних етапів наукової кар'єри американська дослідниця займалася вивченням ролі держави та її інститутів у революційних процесах, а її праці охоплюють величезний спектр різних тем. Однак найбільшої популярності вона здобула у 1970-х рр.,

коли світ побачили її праці, що присвячені теоретичному аналізу соціальних революцій [3; 4]. На жаль, у сучасній українській історичній науці практично відсутні наукові публікації, в яких проаналізовано науковий концепт Т. Скокпол. У країнах пострадянського простору історики не так багато уваги приділяють інтелектуальному доробку західної авторки, хоча її роботи часто цитуються та вважаються класичними [5; 6].

Метою нашої наукової розвідки є висвітлення ключових положень концепції західної дослідниці Т. Скокпол.

Виклад основного матеріалу. Необхідно вказати, що праці, в яких Т. Скокпол сформувала своє розуміння феномену революцій, були написані під впливом макроісторичних досліджень 1970-1980-х років, де йшлося про державу як інститут примусу і насилля [7, 60]. Методологічною основою її робіт є, з одного боку, марксистський підхід, який надає чималу увагу соціально-структурним змінам і класовим конфліктам, а, з іншого – класовий підхід, доповнений ідеями теоретиків політичного конфлікту [8, 41–43].

Грунтуючись на таких теоретико-методологічних засадах, американська дослідниця сформувала своє трактування революцій. На її думку, їх потрібно поділяти на дві категорії – соціальні та політичні. Соціальні революції – це швидкі, фундаментальні трансформації державних та класових структур суспільства. Вони супроводжуються і частково здійснюються повстаннями знизу на класовій основі. Унікальністю таких подій є те, що масштабні соціальні та політичні перетворення відбуваються одночасно, взаємно посилюючи одна одну. Ці зміни спричиняють інтенсивні соціально-політичні конфлікти, в яких ключову роль відіграє протиборство різних соціальних страт. Політичні революції змінюють тільки державні структури, а соціальна будова соціуму залишається сталою. До того ж вони не обов'язково реалізуються шляхом класової боротьби [9, 25–26].

Також у своїх працях Т. Скокпол чимало акцентує уваги на причинах революційних трансформацій. На її думку, їх існує на дві групи: 1) нерівномірність розвитку економіки в умовах капіталізму / імперіалізму; 2) неоднакові можливості розвитку національних держав в зазначених умовах.

На причини революцій, запропоновані Т. Скокпол, можна поглянути під іншим кутом зору і тоді їх класифікація буде мати такий вигляд: 1) внутрішні чинники, спричинені природою соціальних структур і інституційними протиріччями всередині суспільства; 2) зовнішні причини, зумовлені специфікою поточної міжнародної ситуації [10, 63].

Не менш важливим для західної дослідниці є контекст революційних подій. Т. Скокпол вважає, що жодний теоретичний підхід не може ігнорувати контекст подій, у яких відбувається революція. На її думку, без врахування міжнародного та всесвітньо-історичного контекстів ми не зможемо повністю осмислити сутність та глибинність революційних перетворень [11, 62].

Т. Скокпол виокремлює таких акторів, які активно сприяють глибинним соціальним трансформаціям і безпосередньо беруть участь в них: держава, її інститути, адміністративно-бюрократичний апарат; старі й нові еліти; домінуючі класи; пригноблені соціальні групи. Цікавим для нас є розуміння нею

класів, яке істотно різниться від уявлень, що були представлені у більшості тогочасних робіт, написаних у дусі марксистських концепцій. Т. Скокпол умовно розподіляє класи на «аграрні» (основа аграрної економіки) і «позааграрні» (комерційні та індустріальні класи) [12, 63].

На нашу думку, особливу увагу потрібно приділити місцю селянства у теоретичному підході американської дослідниці. Т. Скокпол вважає, що роль селянських бунтів у критичних революційних ситуаціях була вирішальною. Значущість селянства пояснюється функціонуванням економічних структур аграрних країн, де воно виступає основним виробничим класом. Без селянських бунтів жодна революція не була б успішною. Для обґрунтування цієї тези нею наведено порівняльний аналіз «позитивних випадків» (Франція, Росія, Китай) і «негативних» (Англія, 1640–1689 рр., Німеччина, 1848–1850 рр.). Незважаючи на значний сплеск заворушень в містах Англії та Німеччини, соціальна революція не відбулася, зважаючи на недостатньо виражену боротьбу селян проти землевласників.

Зазначимо, що, намагаючись відповісти на питання, чому селянство, загалом схильне до бунтів, у більшості випадків не доходило до революційної межі у своїх діях, а в деяких випадках ставало активною дійовою особою революцій, Т. Скокпол вказує на те, що радикалізації селянських настроїв сприяє зникнення кордонів між селянськими локальними громадами. Колишнє замкнуте становище не дозволяло селянам ділитися своїм невдоволенням із іншими селянськими громадами і у такий спосіб виявляти схожість інтересів, що згодом породжувало солідарність. Ліквідація кордонів між селянськими общинами – це не безпосередня причина, а швидше похідна від структурних зсувів, що відбуваються в суспільстві. Базовою причиною зникнення виявлених кордонів, а також прямої конфронтації селянства і землевласників, є ослаблення соціального контролю над головним виробничим класом [13, 35–36].

Цікаво, що для викладу свого розуміння соціальних революцій Т. Скокпол обрала три приклади – буремні події у Франції (1789-1799 рр.), Росії (1917–1922 рр.) і Китаї (1911–1949 рр.). По-перше, ці революційні вибухи трапилися в країнах, де державні й класові структури існували уже тривалий час та були сформовані на основі колоніального домінування. По-друге, усі вони завершилися досить давно шляхом консолідації революційної влади. Все це дозволяє нам неупереджено аналізувати всі ці трансформації.

Однак, на думку західної дослідниці, є більш вагомі причини для порівняння цих революцій. Усі вони відбулися у багатих і політично амбіційних аграрних державах. Політичні режими в цих країнах були протобюрократичними автократіями, які були змушені протистояти економічно розвинутішим державам. Не менш важливим для Т. Скокпол є те, що у Франції, Росії і Китаї зовнішні виклики співпали з внутрішніми кризами, які спровокували такий хід подій: 1) розбалансування центрального державного апарату; 2) масові повстання нижчих соціальних страт, насамперед селянства; 3) спроби політичних лідерів мобілізуючи народні маси консолідувати владу. Результатом революцій в кожному випадку було формування централізованої, бюрократичної й національної держави з масовою політичною участю

народних мас та збільшеним великодержавним потенціалом на міжнародній арені [14, 91–93].

Т. Скокпол вважає, що не зовсім коректно є теза, яка висувалася у багатьох дослідницьких гіпотезах, відповідно до якої революційний процес є цілеспрямованим рухом. На її думку, необхідно акцентувати увагу не на цілях революції в її найвищій точці, а на причинах, які об'єднали революційних лідерів та їх прибічників у прагненні боротьби проти існуючого політичного режиму. Іншими словами, авторка виводить дослідницький пошук на проблематику структурних протиріч суспільства. Проаналізувавши напрацювання своїх попередників, Т. Скокпол дійшла висновку, що жодна концепція повністю не розкриває механізмів виникнення очевидних у соціальній організації [15, 28].

Також дослідниця формулює положення про те, що соціальний порядок функціонує на консенсусі більшості. Тому жодний політичний режим не може існувати, коли більшість не задоволена існуючим становищем. Американська авторка у своїх працях аргументовано доводить, що жодна успішна революція не була здійснена шляхом усвідомленого формування масового невдоволення і мобілізації. Навпаки, пербіг революційного процесу залежить від таких обставин: за яких умов сформувалася революційна ситуація, яким було військове та політичне становище держави і які соціальні страти в цей час зміцнювали свої позиції тощо. Під час революції різні суспільні групи вступають у систему складних конфліктів, які провокуються чи обмежуються соціально-економічними умовами і міжнародним контекстом. Жодний колективний учасник революції не може спрогнозувати кінцеві підсумки цих подій, змінити їх та повністю задовольнити свої інтереси [16, 28–29].

У якості базових принципів структуралістського підходу Т. Скокпол називає необхідність, по-перше, визначати причину виникнення, а не створення революційної ситуації всередині старого режиму. По-друге, враховувати всю складність дій між різними соціальними групами, а також обставини, що спричинили їх та дали поштовх розвитку революційному процесу. Тому структуралістським баченням на історичну дійсність Т. Скокпол називає без особистісну і неупереджену позицію, за якої розглядаються приклади взаємодії різних соціальних груп і окремих соціумів [17, 29].

Проте сучасні західні історики висловлюють чимало критичних суджень щодо теоретичного конструкту Т. Скокпол. Як справедливо зауважує знаний західний дослідник Джек Голдстоун, у своїй теорії Т. Скокпол ігнорує такі важливі питання, як революційна ідеологія, етнічна та релігійна основа революційної мобілізації, конфлікти всередині правлячих еліт тощо. Т. Скокпол свідомо йде на таке спрощення, адже жодний із перерахованих вище чинників не розглядався у переліку ключових аспектів революції [18, 59; 19, 64]. Для прикладу, чи можемо ми увияти події Великої французької революції (1789–1799 рр.) без тогочасної ідейної бази, яка була сформована діячами доби Просвітництва, а революційні потрясіння у Росії та Китаї у ХХ столітті без впливу ідей соціалізму. Тому, як зауважує Д. Голдстоун, революційна теорія Т. Скокпол, сформована на основі понять держави та класів у тому

вигляді, в якому вона була висвітлена у працях зарубіжної авторки, втратила свій колишній вплив та актуальність [20, 61].

Висновки. Підбиваючи підсумки, зазначимо, що концепт відомої американської дослідниці Т. Скокпол, на наш погляд, є одним з кращих теоретичних підходів у вивченні феномену революцій у західній історичній науці. Підходи, які запропонувала Т. Скокпол у 1970-х роках, суттєво змінили парадигму дослідження такого історичного явища, як революція. Хоча ця теоретична модель західної авторки не позбавлена недоліків та критикується сучасними науковцями, однак її концепція і наукова школа, яка була сформована під впливом її праць, все ще зберігають міцні позиції у зарубіжній історіографії.

Список використаної літератури та джерел:

1. Чеканова Н. Римская диктатура последнего века Республики / Н. Чеканова. – СПб.: ИЦ «Гуманитарная академия», 2005. – 480 с.
2. Skocpol T. States and Social Revolutions: A Comparative Analysis of France, Russia, and China. Cambridge: Cambridge University Press, 1979; Скокпол Т. Государства и социальные революции: Сравнительный анализ Франции, России и Китая / Т. Скокпол. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2017. – 552 с.
3. Skocpol T. Explaining revolutions: in quest of a social-structural approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1976.
4. Skocpol T. States and Social Revolutions: A Comparative Analysis of France, Russia, and China. Cambridge: Cambridge University Press, 1979.
5. Епархина О. Социоструктурные трансформации в работах Т. Скокпол / О. Епархина // Вестник Московского университета. Серия 18. Социология и политология. – 2010. – № 3. – С. 58–72.
6. Епархина О. Структуралистские модели «новых революций» в работах Т. Скокпол / О. Епархина // Ярославский педагогический вестник – 2013 – № 2 – Том I. – С. 125–132.
7. Епархина О. Социоструктурные трансформации в работах Т. Скокпол / О. Епархина // Вестник Московского университета. Серия 18. Социология и политология. – 2010. – № 3. – С. 60.
8. Скокпол Т. Государства и социальные революции: Сравнительный анализ Франции, России и Китая / Т. Скокпол. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2017. – С. 41–43.
9. Скокпол Т. Государства и социальные революции: Сравнительный анализ Франции, России и Китая / Т. Скокпол. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2017. – С. 25–26.
10. Епархина О. В. Социоструктурные трансформации в работах Т. Скокпол / О. Епархина // Вестник Московского университета. Серия 18. Социология и политология. – 2010. – № 3. – С. 63.
11. Скокпол Т. Государства и социальные революции: Сравнительный анализ Франции, России и Китая / Т. Скокпол. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2017. – С. 62.
12. Епархина О. В. Социоструктурные трансформации в работах Т. Скокпол / О. Епархина // Вестник Московского университета. Серия 18. Социология и политология. – 2010. – № 3. – С. 63.
13. Грязнова О. Теда Скокпол: феномен революции в структуралистской перспективе / О. Грязнова // Человек. Общество. Управление. – 2007. – №4. – С. 21–38.
14. Скокпол Т. Государства и социальные революции: Сравнительный анализ Франции, России и Китая / Т. Скокпол. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2017. – С. 91–93.
15. Грязнова О. Теда Скокпол: феномен революции в структуралистской перспективе / О. Грязнова // Человек. Общество. Управление. – 2007. – №4. – С. 28.
16. Грязнова О. Теда Скокпол: феномен революции в

структуралистской перспективе / О. Грязнова // Человек. Общество. Управление. – 2007. – №4. – С. 28–29.
 17. Грязнова О. Теда Скочпол: феномен революции в структуралистской перспективе / О. Грязнова // Человек. Общество. Управление. – 2007. – №4. – С. 29.
 18. Голдстоун Д. К теории революции четвертого поколения / Д. Голдстоун // Логос. – 2006. – № 5. – С. 58–103.
 19. Глібішук М. Концепція революцій Дж. Голдстоуна / М. Глібішук // Український селянин. – 2018. – Вип. 19. – С. 63–66.
 20. Голдстоун Д. К теории революции четвертого поколения / Д. Голдстоун // Логос. – 2006. – № 5. – С. 58–103.

References:

1. Chekanova N. (2005). Rinskaya diktatura poslednego veka Respubliki. SPb.: ITs «Gumanitarnaya akademiya», 480. (in Russ)
2. Skocpol T. (1979). States and Social Revolutions: A Comparative Analysis of France, Russia, and China. Cambridge: Cambridge University Press, 1979. (in Eng); Skocpol T. (2017). Gosudarstva i sotsialnyie revolyutsii: Sravnitelnyiy analiz Frantsii, Rossii i Kitaya. M.: Izd-vo Instituta Gaydara, 552. (in Russ)
3. Skocpol T. (1976). Explaining revolutions: in quest of a social-structural approach. Cambridge: Cambridge University Press. (in Eng)
4. Skocpol T. (1979). States and Social Revolutions: A Comparative Analysis of France, Russia, and China. Cambridge: Cambridge University Press. (in Eng)
5. Eparhina O. (2010). Sotsiostrukturnyie transformatsii v rabotah T. Skochpol. *Vestnik Moskovskogo universiteta. Seriya 18. Sotsiologiya i politologiya*, 3, 58-72. (in Russ)
6. Eparhina O. (2013). Strukturalistskie modeli «novyih revolyutsiy» v rabotah T. Skochpol. *Yaroslavskiy pedagogicheskiy vestnik*, 2, 1, 125-132. (in Russ)
7. Eparhina O. (2010). Sotsiostrukturnyie transformatsii v rabotah T. Skochpol. *Vestnik Moskovskogo universiteta. Seriya 18. Sotsiologiya i politologiya*, 3, 60. (in Russ)
8. Skochpol T. (2017). Gosudarstva i sotsialnyie revolyutsii: Sravnitelnyiy analiz Frantsii, Rossii i Kitaya. M.: Izd-vo Instituta Gaydara, 41-43. (in Russ)
9. Skochpol T. (2017). Gosudarstva i sotsialnyie revolyutsii: Sravnitelnyiy analiz Frantsii, Rossii i Kitaya. M.: Izd-vo Instituta Gaydara, S. 25-26. (in Russ)
10. Eparhina O. (2010). Sotsiostrukturnyie transformatsii v rabotah T. Skochpol. *Vestnik Moskovskogo universiteta. Seriya 18. Sotsiologiya i politologiya*, 3, 63. (in Russ)
11. Skochpol T. (2017). Gosudarstva i sotsialnyie revolyutsii: Sravnitelnyiy analiz Frantsii, Rossii i Kitaya. M.: Izd-vo Instituta Gaydara, 62. (in Russ)
12. Eparhina O. (2010). Sotsiostrukturnyie transformatsii v rabotah T. Skochpol. *Vestnik Moskovskogo universiteta. Seriya 18. Sotsiologiya i politologiya*, 3, 63. (in Russ)
13. Gryaznova O. (2007). Teda Skochpol: fenomen revolyutsii v strukturalistskoy perspektive. *Chelovek. Obschestvo. Upravlenie*, 4, 21-38. (in Russ)
14. Skochpol T. (2017). Gosudarstva i sotsialnyie revolyutsii: Sravnitelnyiy analiz Frantsii, Rossii i Kitaya. M.: Izd-vo Instituta Gaydara, 91-93. (in Russ)
15. Gryaznova O. (2007). Teda Skochpol: fenomen revolyutsii v strukturalistskoy perspektive. *Chelovek. Obschestvo. Upravlenie*, 4, 28. (in Russ)
16. Gryaznova O. (2007). Teda Skochpol: fenomen revolyutsii v strukturalistskoy perspektive. *Chelovek. Obschestvo. Upravlenie*, 4, 28-29. (in Russ)
17. Gryaznova O. (2007). Teda Skochpol: fenomen revolyutsii v strukturalistskoy perspektive. *Chelovek. Obschestvo. Upravlenie*, 4, 29. (in Russ)
18. Goldstoun D. (2006). K teorii revolyutsii chetvertogo pokoleniya. *Logos*, 5, 58-103.
19. Glibishuk M. (2018). Kontseptsiya revolyutsiy Dzh. Goldstouna. *Ukrayinskiy selyanin*, 19, 63-66. (in Ukr)
20. Goldstoun D. (2006). K teorii revolyutsii chetvertogo pokoleniya. *Logos*, 5, 58-103.

M. Hlibischuk

THE CONCEPT OF REVOLUTION T. SKOCPOL

Introduction. The problematics of the phenomenon of revolutions in world history is still interesting not only for Western, but also for Ukrainian researchers. After all, each new generation of scientists is trying to rethink the role of this phenomenon and criticize the past theoretical concepts.

Purpose. The concept of revolution of the famous American researcher Theda Skocpol has been analyzed in the article. The author briefly described the key provisions of Theda Skocpol's theoretical concept.

Results. A great deal of attention is devoted to T. Skocpol's key ideas about the division of all revolutions into two types. The first ones are social revolutions. Social revolutions are rapid, fundamental transformations of state and class structures of society. They are accompanied and partially carried out by the uprisings from below on a class basis. The uniqueness of such events is that large-scale social and political transformations take place simultaneously, mutually reinforcing each other. These changes are due to intensive socio-political conflicts, the main role in which is played by the confrontation of different social strata. Political revolutions change only state structures, and the social structure of society remains constant. Moreover, they are not necessarily implemented through class struggle.

Originality and Conclusion. A considerable attention was devoted to the role of various social groups in the revolutionary process. Critical judgments on T. Skocpol's scientific approach have also been given.

Key words: Theda Skocpol, revolution, conception, structural approach.

UDC 930(477):94(477) "1932/1933" (045)

DOI: 10.31651/2413-8142-2019-21-82-88

L. Dubinka-Hushcha

PhD, Post-doctorate researcher Department of International Economics, Government and Business Copenhagen Business School

POLITICS OF COLLECTIVE MEMORY: INSIGHT FROM THE NORDIC HISTORIOGRAPHY ON THE UKRAINIAN FAMINE IN 1932-33*

The article analyses the intellectual origins of integrating the study of memory within the humanities. The author highlights the intertextuality** (de Saussure [12], J. Kristeva [29]) and socially embedded character (J. Olick, R. Joyce, D. Levy [36]) of memory studies. Inspired by a theory of securitization (B. Buzan, O. Wævel, J. de Wilde [7] and other scholars from Copenhagen school), a somewhat new term of "genocidation"

* The drafts of this paper were presented at the ReNEW workshop "Politics of memory: Nordic experiences of dealing with historical legacies", March 27th, 2019 at Copenhagen Business School and during the 8th Baryshnikov history days in Vyborg, September 29th, 2018.

** *Intertextuality* is an interdisciplinary term borrowed from modern linguistics and literary theory that acknowledges the fundamental interdependence of texts, emphasizing that new texts draw their substantial meaning from previous texts.